

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

голова Приймальної комісії

 проф. Ігор Цепенда

«24» квітня 2023 р

ПРОГРАМА
вступного випробування з

Історії музики

для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю

025 – Музичне мистецтво

на основі освітнього рівня магістра (освітньо-кваліфікаційного ступеня

спеціаліста) при прийомі на навчання у 2023 році

за несуміжною спеціальністю

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол №1 від 24/04/ 2023 р.

Івано-Франківськ – 2023

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з «Історії музики» є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» при прийомі на навчання при прийомі на навчання на основі освітньо-кваліфікаційного рівня/ступеня спеціаліста/магістра до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2023 році за не суміжною спеціальністю.

Програма містить основні питання з історії музики та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «Історія музики»

1. Загальна характеристика західно-європейського музичного мистецтва епохи Відродження.
2. Жанр опери та його розвиток. Жанрові види.
3. Оперна реформа К. В. Глюка.
4. Камерно-інструментальна музика, її основні жанри та їх розвиток.
5. Музичне мистецтво епохи Бароко.
6. Творчість Й.-С. Баха і Г. Ф. Генделя.
7. Основні риси віденського музичного класицизму.
8. Творчість Й. Гайдна, В.-А. Моцарта, Л. Бетховена.
9. Жанр симфонії, його розвиток у XVIII – XIX ст.
10. Основні риси романтизму в музиці.
11. Творчість Ф. Мендельсона.
12. Німецька романтична опера і творчість К. М. Вебера.
13. Італійська романтична опера першої половини XIX століття. Оперна творчість Дж. Россіні, В. Белліні та Г. Доницетті.
14. Симфонічна творчість Г. Берліоза. Риси програмного симфонізму.
15. Характеристика «Фантастичної симфонії Г. Берліоза».
16. Симфонічна творчість Ф. Ліста.
17. Фортепіанна творчість Ф. Ліста.
18. Фортепіанна творчість Ф. Шопена.
19. Оперна творчість і реформа Р. Вагнера.
20. Творчість Й. Брамса.
21. Оперна творчість Ж. Бізе.
22. Оперна творчість Дж. Верді.
23. Симфонічна творчість А. Дворжака.
24. Симфонічна творчість Е. Гріга.

25. Імпресіонізм в музиці, його ознаки.
26. Творчість К. Дебюссі і М. Равеля.
27. Веризм в музиці.
28. Характеристика оперної творчості Р. Леонкавалло, П. Масканьї, Дж. Пуччіні.
29. Основні положення естетики експресіонізму в музичному мистецтві.
30. Творчість композиторів ново-віденської школи (А. Шенберг, А. Берг).
31. Джаз, його особливості та жанрова репрезентація.
32. Жанр мюзиклу в світовій музиці.
33. Творчість Е.-Л. Веббера в жанрі мюзиклу.
34. Знаменний спів: історія виникнення, особливості нотопису, характеристика музично-виразних засобів. Еволюція знаменного співу.
35. Православна церковна музика. Служба Божа: музично-стильові особливості.
36. Музичні жанри XVII століття: канти, партесні концерти.
37. Основні музичні жанри фольклору.
38. Специфіка музичних жанрів українського фольклору.
39. Оперна естетика епохи романтизму.
40. Симфонічна творчість в епоху романтизму: національні школи.
41. Фортепіанна музика XIX ст.
42. Жанр балету, його різновиди та розвиток.
43. Символізм у музиці.
44. Національна специфіка стилю бароко в українській музичній творчості. Становлення багатоголосого хорового співу в XVIII ст.
45. Партесний концертний стиль і його місце в музичній культурі епохи.
46. Хоровий концерт в Україні. (М.Березовський, Д.Бортнянський, А.Ведель).
47. Передумови зародження та розвитку жанрів вокальної лірики з XVII до початку XIX ст.
48. Джерела українського музичного театру. Вертеп і шкільна драма.
49. Шляхи розвитку інструментальної музики в XVI – XVIII ст
50. Музична освіта в Україні в XIV – XVIII ст.
51. Музичне життя України в кінці XVIII – першій половині XIX ст.
52. Становлення музичного професіоналізму в Західній Україні у першій половині XIX ст. Перемишльська школа.
53. Формування і становлення українського музичного професіоналізму у другій половині XIX- початку XX ст.
54. Музична освіта в Україні у другій половині XIX – початку XX ст.
55. Система сучасної музичної освіти в Україні.
56. Українська музична культура в 30-50-ті роки XX ст.
57. Жанр обробки українських народних пісень у творчості українських композиторів.
58. Розвиток традицій української духовної музики у XX ст.
59. Музичні інструменти та їх класифікація.
60. Класифікація музичних інструментів К.Закса і Е. Хорбостеля.
61. Українські народні музичні інструменти, їх класифікація.
62. Історична динаміка дослідження українських музичних інструментів.
63. Основні жанри і форми української класичної опери та їх розвиток.
64. Український симфонізм. Напрями творчості композиторів.
65. Українська фортепіанна музика (основні етапи розвитку).
66. Українська музична культура 60-80 років XX століття. Взаємодія різних культурно-стильових напрямів в українській музиці цього періоду.

67. Тенденції розвитку національної музичної культури в період розбудови української державності.
68. Формування українського музикознавства як науково-навчальної системи .
69. Фортепіанна творчість М.Лисенка.
70. Оперна творчість М. Лисенка.
71. Хорова творчість М.Леонтовича.
72. Камерна творчість В.Косенка.
73. Хорова і вокальна творчість К.Стеценка.
74. Камерна творчість Я.Степового.
75. Загальна характеристика творчості С.Людкевича.
76. Симфонічні творчість Л.Ревуцького і Б.Лятошинського.
77. Загальна характеристика творчості М.Скорика.
78. Загальна характеристика творчості В.Сильвестрова.
79. Загальна характеристика творчості Є.Станковича.
80. Загальна характеристика творчості Л.Дичко.
81. Сучасне хорове виконавство в Україні.
82. Народно-інструментальне виконавство в Україні ХХ – початку ХХІ ст.
83. Українське вокальне виконавство на сучасному етапі.
84. Традиційне і новаторське в сучасній українській музиці.
85. Пісенно-романсова творчість українських композиторів 60-90-х рр. ХХ ст.
86. Синтез академічної та народно-інструментальної музики в Україні: жанрова специфіка.
87. Взаємодія сучасної академічної та естрадної музики в Україні.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Абрамович С., Чікарькова М. Світова та українська культура. Л., 2004.
2. Верещагіна О., Холодкова Л. Історія української музики ХХ ст. Тернопіль: Астон, 2010. 279 с.
3. Герасимова-Персидська Н. О. Псалтир в музичній культурі України ХVІ-ХVІІ ст. // Музика і Біблія: Наук. вісник НМАУ. Вип. 4. К., 1999. С. 83-89.
4. Герасимова-Персидська Н. Роль церкви в музичних реформах кінця ХVІ – початку ХVІІ ст. *З історії української музичної культури*. К., 1991. С. 3-8.
5. Герасимова-Персидська Н. Специфіка національного варіанту бароко в українській музиці ХVІІ ст. // *Українське бароко та європейський контекст*. К., 1991. С. 211-224.
6. Гукова, В.В. Світова музична література: музика і музична мова: перший рік навчання: навч. посібник для спеціалізов. мистец. навч. закл. К.: Мелосвіт, 2006. 172 с.: портр., нот. іл.
7. Жаркова В. Б. Прогулки в музикальному мире Мориса Равеля (в пошуках смисла послання Мастера). Монографія. Киев: Автограф, 2009. 532 с.:

8. Жаркова В. Б. Десять взглядов на историю западноевропейской музыки. Тайны и желания Homo Musicus» у 2-х томах К.: ArtHuss, 2018, 2020.
9. Епохи історії музики в окремих викладах. Навчальний посібник. Переклад з нім. Ю. Семенов. В 2-х томах. Одеса, Будівельник, 2004
10. Іваницький А. Українська народна музична творчість: Навч. посібник. К.: Наук. думка, 1990.
11. Історія української дожовтневої музики / Заг. ред. та упоряд. О. Я. Шпреср-Ткаченко. К., 1969.
12. Історія української музики: В 6-ти т. Т.1. К.,1987; Т.2. К.,1989; Т.3. К., 1990; Т.4. К.,1992. К., 1989.
13. Історія української радянської музики. К.: Музична Україна, 1990.
14. Казак І. І. Світова музична література. Ч. 1. К. : Мелосвіт, 2008. 187 с
15. Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття. Івано-Франківськ: Тіповіт. 2012. 1164 с.
16. Кирдан Б., Омельченко А. Народні співці-музиканти на Україні. Київ : Музична Україна. 1980. 179 с.
17. Кияновська Л. Українська музична культура: навч. посіб. /Л. Кияновська. Тернопіль, 2000.
18. . Кияновська Л. Син століття. Микола Колесса в українській культурі ХХ віку. Львів : Видавництво НТШ. 2003. 291 с.
19. Кияновська Л. Сад пісень Івана Карабиця. Київ : Дух і Літера. 2017. 288 с.
20. Кияновська Л. М.Скорик: творчий портрет композитора в дзеркалі епохи. Львів, 1994.
21. Коменда О. Олександр Козаренко: піаніст, композитор, музикознавець. Луцьк : Вежа-Друк. 2017. 252 с.
22. Королук Н. Корифеї української хорової культури ХХ століття. Київ : Музична Україна. 1994. 285 с
23. Корній Л. Історія української музики. Ч.1. (від найдавніших часів до середини ХVІІІ ст.). Київ-Харків-Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 1996. 314 с.
24. Корній Л. . Історія української музики. Ч.2. /Л. Корній. К.; Харків; Нью-Йорк: М. П. Коць, 1998. 244 с.
25. Корній Л. Історія української музики: підручник для вищих муз. навч. закл. у 3 ч. / Лідія Корній. Ч. 3: ХІХ століття. К.; Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2001. 478 с.
26. Корній Л.П., Сюта Б.О Історія української музичної культури : підручник для студентів вищих навчальних закладів / До 100-річчя Національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського. К. : НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2011 736 с.

27. Котляревський І. А. Загальні основи науково-дослідної роботи. Київ : [б.в.]. 2008. 94 с.
28. Кошиць О. Про українську пісню й музику. Київ : Музична Україна. 1993. 47 с.
29. Культурологічні проблеми української музики (наукові дискурси пам'яті академіка І.Ф.Ляшенка). *Науковий вісник НМАУ ім. Чайковського*. Вип. 16. К., 2002.
30. Кудрик Б. Огляд історії української церковної музики. Львів : Інститут українознавства імені І. Крип'якевича НАН України. 1995. 128 с. 331.
31. Кузик В. В. Лев Миколайович Ревуцький. Київ ; Ніжин : Видавець Лисенко М. М. 2011. 83 с.
32. Людкевич С. Дослідження, статті, рецензії, виступи / упоряд, ред., переклади, вступ. стаття і прим. З. Штундер. Львів : Дивосвіт. 1999. Т. 1. 495 с.
33. Людкевич С. Дослідження, статті, рецензії, виступи / упоряд, ред., переклади, вступ. стаття і прим. З. Штундер. Львів : Дивосвіт. 2000. Т. 2. 815 с.
34. Ляшенко І. Національні традиції в музиці як історичний процес К.: Музична Україна, 1973. 325 с.
35. Ляшенко І. Ф. Національне та інтернаціональне в музиці. Київ : Наукова думка, 1991. 272 с.
36. Маценко П. Нариси до історії української церковної музики. Київ : Музична Україна, 1994. 152 с.
37. Микола Лисенко у спогадах сучасників: у двох томах / редкол. : А. П. Лашенко (голова) та ін. ; Р. Я. Пилипчук, упоряд. текст., ілюстр. м-лу, передмова, коментарі. Т. 1. Київ : Музична Україна, 2003. 344 с.
38. Михайличенко О. В. Музично-педагогічна діяльність українських композиторів і виконавців другої половини ХІХ – початку ХХ ст. Суми : Мрія-1, 2005. 102 с.
39. Москаленко В. Г. Лекции по музыкальной интерпретации. Киев: Клякса, 2012. 272 с
40. Музична україністика: сучасний вимір. Вип. 7. Постать Миколи Лисенка в європейському й національному історико-культурному контексті. 2012. 440 с.
41. Неболюбова Л. Музыкальная культура Германии и Австрии рубежа ХІХ–ХХ веков. Густав Малер. Рихард Штраус. Киев: Музыкальная Украина, 1990. 164 с.
42. Немкович О. М. Українське музикознавство ХХ ст. як система наукових дисциплін. Київ: Сталь, 2006. 534 с.
43. Ольховський Ю. А. Нарис історії української музики. К.: Муз. Україна, 2003. 512 с. : нот.
44. Павлишин С. Василь Барвінський. Київ: Музична Україна, 1990. 88 с.
45. Павлишин, С. Музыка двадцатого століття: навч. посібник для вищ. навч. закл. культури і мистецтв І-ІV рівнів акредитації. Львів. держ. муз. академія ім.. М. Лисенка. Львів: БАК, 2005. 232 с

46. Павлишин С. Зарубежная музыка XX века. К., 1980.
47. Пархоменко Л. О. Кирило Стеценко. Київ: Музична Україна, 2009. 392 с.
48. Православна монодія: її богословська, літургична та естетична сутність: Наук. вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського / Упоряд. О. Ю. Шевчук. Вип. 15. К., 2001.
49. Ржевська М. На зламі часів. Музика Наддніпрянської України першої третини XX століття у соціокультурному контексті епохи. Київ: Автограф, 2005. 352 с
50. Рудницький А. Українська музика. Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1963. 406 с.
51. Самойленко А. Музыкаведение и методология гуманитарного знания. Проблема диалога. Одесса : Астропринт, 2002. 244 с.
52. Самохвалов В. Борис Лятошинский. Київ : Музична Україна, 1981. 50 с.
53. Северинова М. Ю. Архетипи в культурі у проекції на творчість сучасних українських композиторів. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтва, 2013. 300 с.
54. Скорик М. М. Структура і виражальна природа акордики в музиці XX століття. Київ : Музична Україна, 1983. 160 с.
55. Скорульська Р., Чуєва М. Микола Лисенко. Дні і роки. Київ : Музична Україна, 2015. 744 с.
56. Степурко В. І. Вияви мистецької інтроверсії у творчості композиторів України другої половини XX – початку XXI століття : автореф. дис... канд. мистецтвознав. (доктора філософії) : 26.00.01. Київ, 2017. 23 с. 564.
57. Стецюк Р. Віктор Косенко. Київ : Музична Україна, 1974. 56 с
58. Сюта Б. Музична творчість 1970-1990 років. Параметри художньої цілісності. Київ, Грамота, 2006.
59. Черепанин М. Музична культура Галичини (друга половина XIX – перша половина XX століття). Київ : Вежа, 1997. 328 с.
60. Цалай-Якименко О. Київська школа музики XVII століття. Київ ; Львів ; Полтава, 2002. 487 с.
61. Шреєр-Ткаченко О. Історія української музики. К.: «Музична Україна», 1980. 198 с

Додаткова література

1. Аберт Г. Моцарт В.А. В 2 кн. М., 1987-1990.
2. Архімович Л., Гордійчук М. М. Лисенко. К., 1992.
3. Иванов В. Дмитро Бортнянський. К., 1980.
4. Когоутек Ц. Техника композиции в музыке XX в. М., 1976
5. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. Львів, 2000.
6. Крауклис Г. «Лоэнгрин» Вагнера. М., 1988.
7. Кремлев Ю.Ф. Шопен. Очерк о Шопене.-М., 1987

8. Куницкая Р. О романтической поэтике в творчестве Дебюсси. М., 1982.
9. Лісецький С. Євген Станкович. К., 1984.
10. Лобанова М. Музыкальный стиль и жанр. М.: Сов. композитор, 1990.
11. Мазель Л. Исследования о Шопене. М., 1971.
12. Музыкальная эстетика Германии XIX века. Т. 2. М., 1982.
13. Музыкальная эстетика западноевропейского средневековья и Возрождения. М., 1986.
14. Павлишин С. Ч. Айвз. М., 1979
15. Ревуцкий Л.Н. Статьи, воспоминания. К., 1989.
16. Роллан Р. Гендель. М.: Музыка, 1984.
17. Сарабьянов С. Стиль модерн. М., 1989.
18. Словарь средневековой культуры / Под ред. А. Я. Гуревича. М., 2003.
19. Смирнов В. Морис Равель и его творчество. Л., 1981.
20. Соловцова Л. А. Джузеппе Верди. М., 1981.
21. Хейзинга Й. Осень Средневековья. Исследование форм жизненного уклада и форм мышления в XIV и XV веках во Франции и Нидерландах. М., 1988.
22. Черкашина М. Историческая опера эпохи романтизма. К., 1986.
23. Чигарева Е. Оперы Моцарта в контексте культуры его времени. М., 2001.
24. Шамаева К.І. Музична освіта в Україні у першій половині XIX ст. К., 1996.

Интернетресурси

1. <https://www.europeana.eu/en> — Європейська цифрова бібліотека.
2. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
3. <http://elib.nplu.org/collection.html?id=33> – Національна парламентська бібліотека України.
4. <http://lib.pnu.edu.ua/> - Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
5. <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/golovna2/> - Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника
6. <http://lib.onu.edu.ua/> в – Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І. Мечникова
7. <https://korolenko.kharkov.com/> – Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка.
8. <https://lib.if.ua/> – Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека імені І. Франка
- 9 <http://www.twirpx.com/files/art/music> – Музичне мистецтво-все для студента.
10. <http://pidruchniki.ws/> - Бібліотека українських підручників

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

У відповіді вступного випробування абітурієнт повинен продемонструвати комплексні ґрунтовні знання з історії світової й української музики, орієнтуватися у музичній творчості різних національних музичних культур, епох, стилів. Аналіз творчості композиторів повинен бути представлений як жанрово-стильовий аналіз загального доробку автора та конкретних найяскравіших творів.

Оцінка	Критерії оцінки
Незадовільно 1-4 бали	Відповіді на питання неправильні або відсутні, не висвітлюють зміст поставлених питань.
Задовільно 5-6 балів	Відповіді на питання неточні або частково неправильні, не висвітлюють повною мірою зміст поставлених питань.
Добре 7 – 8 балів	Відповіді на питання неповні.
Відмінно 9 – 10 балів	Відповіді на питання повні, глибоко висвітлюють зміст поставлених питань.